

Kommunal utveckling

I detta nummer av Kommunal Ekonomi och Politik välkomnar vi särskilt två kollegor från Finland som författare. Krister Ståhlberg från Åbo Akademi medverkar med en uppsats som behandlar kommunernas utvecklingspolitik mot bakgrund av de krav på förändring som av olika skäl riktats mot kommunerna under senare år. Författaren konstaterar att många inslag i den flora av åtgärder som nu tillämpas känns igen från tidigare decennium, men det är fel att tolka det som att gamla lösningar nu prövas. Istället är det så att lösningarna först nu blivit relevanta menar författaren. En samlingsbenämning på den typ av lösningar som introducerats och åtgärder som vidtagits under senare år är New Public Management. Enligt författaren finns tre utvecklingslinjer inom New Public Management, en marknadsinriktad, en managerialistisk och en kommunitaristisk. Innebörden av dessa tre olika delar beskrivs och kopplas därefter i uppsatsen samman med vilken uppgift som servicegarantier och utfästelser om service, så kallade serviceförbindelser, har inom ramen för kommunernas utvecklingspolitik. Det författaren benämner serviceförbindelser har enligt denne olika betydelse beroende på vilket perspektiv på New Public Management som anläggs. Uppsatsen avslutas med en illustration av utvecklingspolitiken och serviceförbindelse-systemet i den finska kommunen Tavastehus.

Lasse Oualasvirta från universitetet i Tammerfors har författat den andra uppsatsen. Sedan 1997 gäller i Finland att kommunerna lyder under den allmänna bokföringslagen. Den för kommunsektorn unika modellen för redovisning har ersatts med traditionell affärsmässig bokföring. Sedan 1997 gäller också en ny ordning för kommunernas budget- och ekonomiplaneringsmodell. Inom ramen för det stora finska kommunforskningsprogrammet, KommunFinland 2004, undersöks kommunernas redovisning och planeringssystem. Syftet är att studera hur kom-

munerna lever upp till de nya kraven och vilka uppfattningar som ekonomerna i kommunerna har om de nya reformerna. I uppsatsen redovisas resultat från en enkätstudie som genomfördes under 1996 inför den stora förändringen. Författaren konstaterar att det i finländska kommuner föreligger en stor skillnad mellan praxis och den idealbild som reformerna innebär. Hur och varför behandlas i uppsatsen.

Kommunal utvecklingspolitik är föremål för behandling även i umeåforskaren Anders Lidströms uppsats. Lidström konstaterar i inledningen av sin uppsats att kommunala näringslivsåtgärder har fått en ökad betydelse för att stimulera den lokala ekonomin. Det finns också en tydlig tendens att näringslivspolitikerna innefattar fler kommunala verksamheter. En verksamhet som fått en allt större betydelse är utbildningen. I uppsatsen beskrivs i vilken omfattning som utbildning används som konkurrensmedel, hur den används och vem som använder den, det vill säga skillnader som finns mellan olika kommuner uppmärksammas. En fråga som särskilt uppmärksammas är vilka drivkrafterna är för att använda utbildning som en del av näringslivspolitikerna.

Användning är huvudtemat för den fjärde uppsatsen i detta nummer av Kommunal Ekonomi och Politik. Göteborgsforskarna Christian Jensen och Staffan Johansson har studerat politikernas och verksamhetsansvarigas kunskapsbehov och forskningsanvändning. Syftet med studien är att bidra till ökad förståelse för villkoren för forskningsanvändning. Uppsatsen baseras på två fallstudier. I det ena fallet intervjuades ett 30-tal ledande politiker och tjänstemän i en medelstor svensk kommun med avseende på förhållandet till forskning. I det andra fallet var utgångspunkten en uppmärksammas forskningsrapport. Genomgångar av dokument och personliga intervjuer syftade då särskilt till att utröna hur forskningsrapporten använts och vilken betydelse den haft. Enligt författarna är begreppen orienteringsförmåga, bedömningsförmåga och förmåga att övertyga viktiga som grund för att förstå forskningens roll för politiker och verksamhetsansvariga. Begreppen är centrala för de resonemang som förs i uppsatsens avslutning.

Tidskriften innehåller också två bokrecensioner. Torbjörn Stjernberg, Göteborgs universitet, recenserar en nyligen framlagd doktorsavhandling inom ämnet företagsekonomi där olika ekonomiska styrinitiativs innebörd och effekter problematiseras, och Petter Wrenne, också han verksam vid Göteborgs universitet, recenserar en statsvetenskaplig doktorsavhandling kring det ständigt aktuella temat kommunal självstyrelse.

Till sist vill redaktörerna uttrycka en förhoppning om givande läsning av detta nummer som har en tydlig fokusering på kommunal utveckling. Vi vill samtidigt önska en trevlig sommar och påpeka att sköna stunder i hängmattan med fördel kombineras med närmare studium av uppsatser i detta eller tidigare nummer av Kommunal Ekonomi och Politik. Nästa nummer utkommer i slutet av september.